

MAGYAR KURIR

Bétsből, Pénteken, December' 31-dikén 1819.



Frantzia Ország.

Kiadtuk a' M. Kurir' 47-dik és 48-dik számú darabjaiban a' Királynak a' két kamarákhöz intézett kinyitó beszédjét, 's figyelmetessé tettük Olvasóinkat ezen beszédnek hátulsó részére. Kiadtuk 51-dik Kurirunkban a' Páirkamara által a' Király' beszédének ezen részére tett, hasonlóképpen nagyon fontos köszönetét is. — A' Követek' kamarájának ugyan ezen beszédre készített köszönete annyival nevezetesebb, hogy az ennek megkészítésére kineveztetett első Biztosság nagyon hamarosan utána se tudott megegyyezni, úgyhogy három, vagy, mint a' *Constitutionel* erőssíti, négy félét is készítvén, mellyiket ajánlja megerősítés végett a' kamarának, melyből a' következett, hogy ez, egygyiket is meg nem erőssítvén, második Biztosságot nevezett ki.

Az első Biztosság' munkájának megfontolása végett Decemb. 15-dikén titkos ülést tartván a' kamara, jelentette az Elölülő, hogy a' Biztosság' tagjai nem egygyezhettek-meg. *Chauvelin*, az egygyik Biztos, *Lainére* utalt, hogy miatta nem egygyezhettek-meg, *Lainé* pedig magára az Elölülőre. *Ganilh*, egy harmadik tag, kimondta egyenesen, hogy azért nem egygyezhettek-meg, hogy a' Biztosságnak egy része nyilvánosságosan ki akarta már ezen köszöntetben fejeztetni a' kamarának azon akaratját, hogy a' Constitutzióknak semmi némű megváltoz-

tattatásában (módosítottatásában) meg nem fog egygyezni. A' más rész ellenben úgy ítélte, hogy, mivel a' Király' beszédében semmi meghatározott jóvállások nem tétettek semmi féle változásokról, erre nézve a' kamara se szollhat azokról a' maga köszönetében megtagadólag. —

A' kamara megértvén ez Elölülőtől, hogy a' Biztosság' tagjai meg nem egygyezhettek, mind azokat az egymástól különböző köszöneteket felolvastatta, mellyeket három vagy négy tagok készítettek vala. Egygyet készített *Bordeau* nevű tag; ő ebben úgy fejezte-ki a' dolgot, hogy a' kamara mindenben kész legyen a' Király' jóvállásait elő segélleni. Ez votumra bocsáttatván, a' többség által vissza vettették. *Benjamin Constant* is készített egygyet; *Keratry* is más. Ezek is votumra bocsáttattak, 's hasonló módon vissza vettettek; minthogy a' Royalisták és *Missionarius* Papok ellen nagyon kibocsátkoztak, a' Válosztási törvényt pedig (a' Király' kinyitó beszédjének értelme ellen) nagyon ditsérték; 's a' Ministerium ellen még fenyegetőzték is. Végre csak az a' kérdés volt hátra: Hogy 'hát már mit csináljanak, mind votumra bocsássák-é egyszersmind a' köszöneteket, 's a' melyikre több votumok mennek, azt tartsák-meg, vagy pedig új Biztosságot rendeljenek? Ez a' kérdés is voksolásra bocsáttatott és 118 votumok által 107 ellen meghatározatott, hogy Új Biztosságot rendeljenek.

Ezen Biztosság új köszönetet készít-

vén, azt Dec. 16-dikán 6 tagoknak 3 ellen való helybehagyása által szerencsésen megerősítette, 's további megerősítés végett az egész kamara elejébe terjesztette, 's ez is megerősítvén, nagyszámú Követség által még azon estve a Királyhoz küldötte. — Az egész Köszönet itt következik: —

„Király! A' Felséged hűséges alattvalóji, a' Departamentek' Követjei, jönnek, hogy a' thronus' grádcitsainál a' magok tiszteletének és szeretetének adózását letegyék. —

„Egy Princzaszszonynak a' Felséged' véréből való születése új reménységet gyújtott a' Frantziák szívébe. Ez, a' Felséged' Koronájának 's a' mi intézeteinknek új gyámolókat ígér; 's a' Gondviselés, midőn a' Felséged' Házának újabb megújabb örökösöket ad, népének kívánságait halgatja-meg.

„Király! Frantzia Országnak már semmi ellenségei nincsenek; Felséged, a' mi Európai külömbkülömb Státusok eránt való barátsági állapotunkat a' költsönös függetlenségnek talpkövére helyeztette. Ezen barátsági állapotnak tartósságáért, 's azon hosszas bölcsesséért, melyekről Felségedtől megújított bizonyításokat vettünk, ennél hevesebb zálogot a' Felséged bölcsessége nekünk nem adhatott volna. —

„Püspöki Székeink, köszönet érte a' Felséged' kegyes gondoskodásának, ismét Pásztorokat kaptak. A' Religio megvigasztaltatva szemléli, hogy Cultusa ismét miként virágozik, 's Morálja miként terjeszkedik. A' Religio, mint az Ország' törvényei' gyámola, tiszteletben tartatja annak szabadságait. Mi, Egyházunk' régi szabadságait sértődés nélkül megtartjuk. A' Fő Pásztor példaadása, a' Papság' buzgolkodását, az Egyházi fenyték' reguláinak, az Evangyeli-um' parancsolatainak, 's a' Constitutzió-

nak, a' mely minnyájunknak egyenlő engedelmisséget parancsol, alája fogja vetni. Ezen szerencsés megegyezés által az emberi társaságoknak első kötele a' Polgári nyugalomnak legmegváltoztatatlanabb kezésévé lesz. —

„Azon sebeink, mellyeket hamarmúló szükségek okoztak vala, gazdag aratások által gyógyittatnak. Industriánkat találmányokkal gazdag munkásságunk eleveníti. Szép mesterségeink magas grádcisra léptek. Felséged a' maga helybehagyása által jutalmaztatja a' hasznos szerzeményeket 's az elmésség (ész-láng)' szerzeményeit. —

„A' kereskedés, arra lévén határozatva, hogy ezen elő felé való lépéseket gyümölcsösítse, hogy az Industria' egyéb ágaival egyenlő lépéseket tehessen, azon könnyebbítetéseket várja, mellyekkel a' megvilágosított nemzetek egymásnak kölcsönösen tartoznak, 's azon buzditatáshoz tart reménységet, mellyeknek az állandósághoz és nyugalomhoz való bizakodás az eredeti kútfeje. —

„Finanziánk és közönséges Hitelünk, a' mi áldozattételeink által öregbítettvén, 's ígéreteinknek betöltésével bizonyított megsérthetetlen hűségünk által megerősítettvén, a' Felséged' atyai Országlása alatt megadták nekünk azon első gyümölcsöket, a' mellyeknek systemáját Felséged fundálta-meg, 's a' mely systema Felségednek azon eltökélt akaratja által, hogy önn' boldogságát csak alattvalóinak boldogittatásokban keresse és találja, nem soká tökéletességre fog vittetni. —

„Király! Midőn Felséged a' maga népéről a' még ötlet nyomó terheknek egy részét levette, fenn tartotta ez által az ő bátorságát 's édes reménységet nyújtott a' jelenvalónak a' még edesebb jövőre. Igassággal újítjuk-meg itt eme' Királyi szavakat: — „A' legterhesobb adó-

„fizetéseknek alább szállíttatása nem fog
„tovább halasztatni annál, míg a' Státus
„által tétetett rendkívülvaló adósságok
„szükségesképpen kívánni fogják.“ —

„A' mi buzgóságunk meg fog felelni
azon kiméllések és egyéb eszközök felke-
resése által, a' mellyek ezen nyughatat-
lanulajohajtott időpont' elhozásának siette-
tésére alkalmasok lesznek, a' Felséged'
ohajtásainak. Mi tudjuk azt, hogy ezen
nékünk parancsoló kötelességnek betölté-
se, tisztelettel legteleyesebb szeretetünkről
legkedvesebb bizonytságot fog a' Felsé-
ged' szívének tenni. —

„Király! köszönnük Felségednek,
hogy a' hazánkfiai közt uralkodott utóbbi
nyughatatlanságoknak nyomait, a' ke-
gyességnek és megengesztelődésnek oly
munkáji által törölte-cl, mellyek mind
a' Korona' méltóságával, mind pedig a'
nemzeti érzékenységekkel megegygyez-
tek. —

„Miért kell tehát a' mi nyugodalomra
és boldogságra való kinézéseinknek, felel-
mek által gyengittödni? Törvényeink min-
denütt könnyü módon betöltödték, 's a'
közönséges csendesség valódiképpen se-
hol meg nem zavartatott: csakugyan még
is valami bizontalan de azonban hatha-
tósan éreztető nyughatatlanság kinozza
az elméket. Oly faktziók iparkodnak a'
közönséges vélekedés' megrontásán, a'
mellyek se' plánumaikat se' reménségei-
ket nem titkolják. A' törvényes Hatalom'
ellenségei azt örömet zabolatlanságokra
akarnák ragadni, azért, hogy bennünket
a' szabadságtól megfoszthassanak. Ha-
nem a' nép, a' maga valóságos boldogsá-
ga eránt hűséges lévén, az ötet körül-
vívó mindenféle sugallások által se' tét-
tethetett a' lázszatók' eszközévé. Ó nem
kíván egyebet, csak azt, hogy a' Felsé-
ged' tronusának oltalma alatt a' törvé-
nyes rendnek gyümölcseivel békesség-
ben élhessen. Ó a' rendnek fenntartatá-

sát kívánja, a' melly nélkül minden fé-
le júsok veszedelemben forognak.

„Király! A' mi intézeteinknek kifejté-
tése, nem soká minden törvénycinket
egygyességbe helyhezteti a' Constitúción
fundátatott Monarkhiával. Felséged, mi-
dön a' közönségeknek hűséges és jó ren-
del való administráltatást, a' törvény-
szolgáltatásnak részre nem hajló pontos-
ságot (keménységet), 's a' személyes sza-
badságnak bátorságos kezességet szerzett,
akkor egy nagyon bajos *Promlemát* fej-
tett-meg, 's az indulatok' heve elejébe
új gátokat vetett. —

„Király! Mi tisztelettel elvárjuk azon
„eszközöket, mellyekkel a' Felséged gon-
„dolatai foglaltatoskodnak. Mi azokat egye-
„nességgel 's szabad lelkűséggel megvis-
„gáljuk. A' Felséged' hűséges alattvalóji,
„a' Departmenteknek Követeik, soha el
„nem fognak arról felejtkezni, hogy, a'
„F. ged' Fels. Dynastiájának (familiájának)
„'s a' mi közönséges júsainknak megoltal-
„maztatására, és arra vigyázni kötelessé-
„gek, hogy a' Constitúció által tétetett min-
„den ígéreteknek az a' mély bátorság,
„melly a' Felséged boldogságát csak egye-
„dül erőssitheti-meg, megszereztessek,
„'s a' Revolúciónak örvénye örökre be-
„zárattassék.“

*A' Király következő módon
váloszlott: —*

„En a' Követeik' kamarájának hűsé-
„géről és bizodalmaról való bizonyossá-
„tétetést örömmel elfogadom. A' thro-
„nusnak és nemzetnek egygyessége' szük-
„ségesebb soha se' volt, mint most. En
„ehhez számot tartottam. Az én és az Urak
„gondolkodása' örökkétartó czélzása az,
„hogy a' Constitúció által megszentelte-
„tett jókért kezesség szerzetessék, és ezen
„jók további kifejtetés által megerössít-
„tessenek. Az Urak belátása 's állhatos-
„sága segítségül fognak nékem lenni ab-
„ban, hogy azt a' czélt elérhessem, a'

„melyhez 'Országunk' boldogsága esatol-
„latva van.

* * *

Az úgy nevezett Liberális 's kivált az Independens újságlevelek tele vagynak oly kérelmekkel, mellyek azért intéztettek a' törvényhozó kamarákhoz, hogy a' Válosztás' törvényén nem kell változást tenni. Ilyeneket küldöttek-be a' Párisi és Marsiliai kereskedő-kamarák, Párisban a' Sz. Honoré kvártélyá, és több mások. A' Straszburgi Ujságban nyilván irattatik, hogy egy ott lévő Olvasó szálában vagy kabinetben közönségesen ki van téve, hogy nevét minden polgár aláír-hassa, az a' kérelem, melly azért intéz-tetik a' Követek' kamarájához, hogy sem-mi változtatás' dolgában meg ne egy-gyezzék, a' mi a' Constitutziót és a' Vá-losztási törvényt illetheti. Azt írja a' ne-vezett újság, hogy a' Straszburgi polgá-rok sokan aláírták ezen kérelmet.

Az a' Királyi Rendelés, melly által azon Királygyilkosokon kívül, kik a' Bo-naparte Elbából lett hazamenetele után az ő Kiegészítő vagy Toldalék Constitu-tzióját alairással megerősítették volt, minden egyéb számkivetett Frantziák-nak az Országba való visszatérés meg-engedett, még eddig sem a' Monitör-ben sem a' Törvények' Bülletinnyében ki nem adattaték: hanem a' Fő Minister-től a' külső dolgokra ügyelő Ministernek Pasquiernek már még Dec. 4-dikén által adatott: csak a' nem tudatott, hogy va-lyon ez, elküldötte-é már azt a' külső Udvaroknál lévő Követekhez.

Párisban majd minden Ujságlevelek, a' heves Royalisták úgy, mint a' Libe-rálisok is, kiadták a' Képviselő Lainé kivánságára ezen Szabadkozást, mel-lyet ő Dec. 14-dik napján a' Constitu-tionel' Redaktoraihoz intézett: — „Az Urak' mai levelében egy Czikkely talál-

tatik, a' melyre való megfelelés engem' nagyon sürget. A' Veres sípka az én fejemet se Bordeaux vérosában se má-sutt, meg nem moeskolta soha. Az 1792-dik esztendőől fogva pusztaságokra von-tam vala el magamat; ezen magános vi-déket, hol familiám megmaradásra való helyet keresett vala, csak 1793-nak vége felé hagytam oda, hogy Cadillacban egy élés magazinós Cancellaria' tagjává legyek, a' melytől azután gyakran kikül-dettem gabonavásárlás végett más De-partamentekbe is. Azután Adjunktusá lettem a' Cadillaci Administrational, a' bizattatván réám legkülönösebben, hogy a' katona familiák' élelméről 's az ele-ségnek ezek közt való kiosztatásáról gon-doskodjak: de ezen foglalatosságom csak néhány hónapokig tartott, 's még csak a' Cadillacban való állandó lakást se kívánta töllem. Bordeaux városa' pusztaságán tartozkodtam, midőn a' Rette-gés' idejének elmúlása után a' Gironde Departamentje' Administratziójához ren-deltettem, a' hol hivatalomat három hó-napig folytatván, attól 1796-ban Jan. 20-dikán bucsut vettem 's előbbeni éle-tem' módjára a' Prokurátorságra vissza tértem, hol gyakran alkalmatosságom volt oly értelmű beszédet tartani, mint a' milyent most December' 6-dikán a' Követek kamarájában tarték (*) (lásd az 51-dik számú M. Kurir 396-dik levél-lap-ját). Igaz az, hogy 1803-ban azon De-partamentben, melyhez tartozom, a' Vá-lasztó Gyűlés' Titoknokjává neveztettem, 's hogy a' Bordeaux Departamentje és Kerülete engem' az akkori képviselők' Gyűlése' Candidatusává neveztek, a' mely-nek valóságos tagjává is lettem, a' nél-kül, hogy valakit még csak meg is láto-gattam volna azért, hogy a' lehessenek. Azon fő tiszti személynél, ki a' Választó Gyűlésben előült, megtettem udvarlása-

mat: de arra, hogy a' fenn említett Czikkelynek írójával beszéltem volna, nem emlékezem; sőt mint gondolom, én őtet soha se' is láttam. Szerencsém van lenni, 's a' többi."

(C) (Az *Independens* nevű Liberális Ujság Párisban nem átalotta La in ének itt czitált beszédét *Methaphisikai* gyáva elméskedésnek nevezni.)

Dec. 18-dikán lefolyt a' *Simon* és *Gevaudan* Urak ellen a' Fenyítő Politzia által azért indított per, hogy most az egyiknek majd a' másiknak szállásán az úgynevezett Nyomatási Szabadság' barátjainak Társasága (klubja) gyűléseket tartott, megbüntették mindkettőjüket, azért, hogy a' Törvényeskönyv 291-dik és 294-dik czikkelyei ellen vétettek, két két száz birsággal, melly mellett a' perlekedési költséget is megfizetni tartoznak.

„Erősítik (így szoll a' *Constitutionnel* Dec. 16-dikán), hogy Gróf Decazes a' Fő Minister vagy három napoktól fogva nem járt volna a' Thuillériában; oly hír szárnyalt, hogy a' Ministerek között újabb változás fogna lenni; hogy jobbulás lesz-e, nem mondják.“ — Ezen újságnak Dec. 13-dikán kijött darabját betiltotta a' Politzia, a' Királyi Fő Prokurátor' kívánságára, azért, hogy nagyon illetlen czikkelyt hirdetett-ki a' Missionárius Papok ellen.

B e l g i u m.

A' Hollandus Ujságlevelekben ily tudósítás fordult elé Amsterdamból Dec. 7-dikéről: — „Hágából a' mult pénteken reggel egy sebes posta érkezvén ide a' Politziai Igazgatósékhöz, utánna más napon a' Politziai Igazgató *Wiselius* Ur is megérkezett onnét ide, 's *Fallee* *Urral* a' Politziai Titoknokkal hoszasas tanácskozást tartott, melly után ez nagy

sebességgel elutazott Páris felé. Gondolják, hogy az ő útja, valami emberek' elfogattatásával legyen összeköttetve, a' melly titkoltatik.“ — A' Brugszszi Ujságlevelek is beszélnek ezen történetről, de mind csak homályos kifejezésekkel.

Egy ugyancsak Hollandiai tudósító, a' ki valami V. D. M. nevű Urnak, az után Büersnek, továbbá ismét *Bowens*nek Amsterdamban történt elfogattatásokról beszélvén, ekképpen végzi szavait: — „Mi nagyon sokat irhatnánk ezen vastag homály által fedeztetett történetről, ha bizontalan vélekedésekkel akarnók olvasóinkat terhelni. Megemlíthetnők, hogy egy nagy idegen *Tiszvtivselő* sokáig itt Amsterdamban tartózkodván, innét útját Párisba vette; hogy egy nagy tiszteletben lévő Személyly egy más nem ilyen jó hírű nevű emberrel az úgynevezett *Post-Brugnál* találkozott, 's több effélék: de mind ezek csak minden historiai becs nélkül lévő gyanakodásokra szolgáló eszközök lehetnének. Egyébiránt mind ezekre nézve telyesen megnyugtathatjuk Olvasóinkat. Nem félhet ezen dolognak kimenetelétől sem Európa' békessége, sem Országunk' boldogsága, sem nemzetünk' becsülete, sem a' mi Országlószékünknek tartozó tisztelet, legkissebbet is. Mi a' dolognak további kifejtődéséről híven fogjuk tudósítani Olvasóinkat. Annyit gyanakodva előre is megmondhatunk, hogy az egész dolog kimenetele végre is csak ezen igazságnak nagyobb megvilágosítására fog szolgálni: *Hogy a' Világon nagy bolondok találtak, a' melly igazságnak felhozásával azonközben távol legyen hogy az elfogattatott személyyekre akarjunk czélozni.*

Spanyol Ország.

A' Frantzia Ujságlevelek egy nevezetes

Öszszeesküvésről beszéllnek, hogy Spanyol Országban kitudódott volna. A' dolog így adatik elő: — A' nyughatatlanok vagy az Öszszeesküvés' fejei a' Hadiminister' keze' irását követvén, titkon a' tartományokban lévő minden Katona Kormányozókhoz oly parantsolatot küldöttek, hogy seregeikkel haladék nélkül útnak induljanak 's útjokat legnagyobb sebésséggel úgy intézzék, hogy bizonyos napra és orára *Madridba* érkezzenek. Ha ezen parantsolat végrehajthatott volna, a' kövctkezett volna belőlle, hogy egyszerre legalább 80,000 emberek érkeztek volna meg a' fő városba, a' hol megjelenések által éppen oly nagy elbambulást mint zürzavart okoztak volna. Egyéb eránt azt is fel lehet tenni, hogy az Öszszeesküdték' fejei, ha véghez vihették volna azt, hogy ily sok katonaság egyszermind a' fő városba megerkezzenek, el nem mulatták volna az ő jelenléteket a' magok céljokkal megegyező módon használni az Országlószék ellen. Hanem nagyon elhibázták plánumjokat; arról elfelejtkeztek, hogy a' Kommandánsok a' parantsolatot vévén, szokás szerént vissza irnak a' Hadiministerhez, hogy vették parantsolatját. Így is történt a' dolog; a' legközelebb lévő Kommandánsoktól azonnal vette a' Hadiminister a' Receptissét, 's ebből vette észre, hogy mi foly a' tartományokban, 's azonnal minden felé ellenkező parantsolatot indított útnak sebes postán. Kemény vizsgálódás alá vétetett a' dolog.

Ezen öszszeesküvésről más Madridi levelek is közöltetnek Madridból a' Francia Ujságokban Dec. 6. dikáról: de a' mellyek különböznek az előbbenitől annyiban, hogy ezekben a' mondatik, hogy a' Nemzeti katonaság' Inspektorának Gróf *Villariezionak* nevében küldettek a' parantsolatok ezen katonaságnak 34 Ober-

stereihez, 's csak a' parantsolatott volna nékiek, hogy katonaságaikkal a' tartományok fő városaikkban jelenyenek meg 's hogy a' *Toledoban* lévő Oberstertől a' nevezett Fő Inspektorhoz érkezett Receptisse árulta volna el az Öszzeesküvés plánumát.

Nagy Britannia.

A' Manchesteri Radikálisok elhalasztották azon négygyűlésnek tartását, melyet Dec. 13. dikára vagy 17. dikére kihirdettek vala. A' hirdetésben, melyet az elhalasztásról kiadtak, azt mondják, hogy ők azt az Okosság által diktáltot indító okokra nézve halasztották el. Mint az itt következő Czikkelyből megtettzik, a' fő városban félelen kezdett volt uralkodni Dec. 10. dike táján: — „A' Belső Ministerhez (egy szoll a' tudósító) 10. dikben (mint mondják) nagyon nevezetes jelentéseket vett vala. Úgy beszélltek, hogy a' Conyentgarden és Drurylane környekein a' Radikálisoknak nagy seregeik gyakorolják magokat minden napokon a' fegyverben; és nem csak hogy minden féle fegyverekkel rakott nagy magazinumjok, hanem pukaporkészületjek is sok van. Az Országlószék tehát minden készületeket megtétetett, hogy a' fő városnak csendessége megoltalmaztathassék. Azon helyekre, a' mellyek fenyegettetnek, strázsák állittattak ki, a' Politziai katonáknak száma polgárok feleskettetése által megsaporittatott, 's a' tűzoltásra rendeltetve lévő emberek parantsolatot kaptak, hogy nagy vigyázással legyenek, hogy az első jeladásra eléállhassanak. — A' Sheernesszi Kommandánsnak megparantsolatott, hogy a' bástyákon 's a' vár' falain kívül lévő 18—42 fontos ágyukat hordassa bátorságos helyre, a' fegyveres házakba. — A'

Chatham i Veteránusok Batalionnya 800 emberekkel erősítettet meg. —

A' *Morning-Post* ekképpen ír: — „Meghatározva erősítik, hogy a' Chelsea i Invalidus házhoz tartozó penziós katonák között, kik oda meghívattak vala azért, hogy megvizsgáltsanak, kik legyek közöttük alkalmasok a' szolgálatra,

a nyughatatlan vidéken sokat letartoztattak a' Radikálisok, 's halállal való fenyegetéssel kényszerítették arra, hogy őket a' fegyverfogásra tanítsák. Sokan ugyan módot találtak az elszökésre: de némelyek ki nem menekedhettek a' Radikálisoknak kezeik között.“

Jelentés — a' M. Kurir Tisztelt Olvasójához.

Megemlítettük egygyik régibb levelünkben, hogy ezen Ujságnak ára az 1820-dik egész esztendőre 28 — félre 14 forintokra határozottatott legyen. Kérjük minden rendű Tisztelt Olvasóinkat, a' kik ezt magoknak tovább is megtartani kívánnyák, hogy eránta való rendelkezést a' tudva lévő módokon (úgy mint: vagy a' közönséges Postahivatalok, mellyekhez legközelebb laknak, vagy Becsben lévő jó embereik, ismerősseik, az itt lakó Udvari Agens vagy Kereskedő, 's innét a' két Magyar hazába, vagy onnet ide fel járó, Urak által) megtenni vagy megtéetni siessenek.

A' kik Titulusaikat vagy egészszen megváltoztatni, vagy azokon valamelly változtatást tétetni kívánnak, kérettetnek, hogy arra bennünket különösen meginteni, figyelmetessé tenni, ne terheltsenek: különben elég leszzen, ha csnk azt megemlítik, vagy tudunkra adadják, hogy újságaikat eddig tartott Titulusaik szerint küldhejük.

Vagynak a' M. Kurirnak számos olyan Olvasóji, kik minket arra, hogy nékiek Ujságot küldjünk, minden esztendőnek vagy fél esztendőnek kezdetekör emléktetni nem szoktak, hanem az újságot folyvást elfogadván, annak árát vagy egy vagy más úton előbb vagy későbbre mindenkor kezünkhöz szolgáltatják, vagy valahol letévén, mi annak felhozattatása felől magunk gondoskodtunk. Hogy az

Ujságnak herdatására sokak ezen módot tartják, arra nékiek külömbkülömb okai lehetnek, mellyeket itt elészámlálni nem szükséges: hanem az, hogy ily Olvasóinkat a' következőkre kérjük, nagyon szükséges, u. m:

1) ször. Meghatározott módon adják tudunkra, hogy az Ujságot csak fél esztendőre, esztendőre, vagy folyvást, minden félbe szakasztás nélkül, rendelik?

2) ször. Határozzák meg, hogy az érette kívántató fizetést, folytában honnet fogjuk venni, vagy hol keressük. Vagy ha magoknak bizonyos helyek nincsen e' végre, bízzák raánk, hogy mi határozzuk meg, hova akarjuk az Ujság' árát folyvást letéttetni.

3) ször. Hogy a' mikor Ujságlevelink tovább kívántatni nem fognak, azt tudunkra adadni, vagy levél vagy legalább izenet által ne terheltsenek.

Mi indított minket arra, hogy ezen nyilatkoztatást Olvasóinkhoz intézzük, hírjük az okát nyilvánóságosan. Megtörtént, hogy valaki, meg nem határozott időre rendelte az újságot. Eitelvén a' félesztő, mi ekkor az Ujságot vagy megállítottuk, vagy újabb rendelkezésnek várása nélkül tovább is küldöttük. Mindenképpen hibáztunk. Némelykor azért, hogy az Olvasó, az Ujsága' felbeszakasztásáért megneheztelt, 's talám ilyenkor mi is egy, különben állandó Olvasót, vesztettünk el. A' második esetben pedig azért,

hogy ilyen Olvasóink sokszor meg nem fizettek. Mi meguntuk újságot küldözni bizontanra: ők pedig arról, a' mivel már tartoztak, örökre elfelejtettek. — Legjobb leszen tehát, hogy a' kiknek Újságaink kívántatnak, meghatározva írjanak, irassanak, vagy izennyeknek hozzánk:

A' mi a' Tiszti Kalendariumot illéti, mi erről azt irhatjuk Tisztelt Olvasóinknak, hogy a' mikor ennek kiadásáról ígéretet tettünk, fel nem tettük azt, hogy a' kívánt neveket ily bajosan kaphassunk fel. Sok helyeken azonnal készséggel telyesítették kérésünket; mellyért a' két Haza előtt teszszük köszönetünket: de vagynak oly helyek is, a' honnét máig se kaptunk semmit, pedig tulajdon Olvasóink, kik előit most magunkat menteni kéntelenítettünk, jól emlékezhetnek reá, hogy mind magános nyomtatott levelünkben, melly alatt *Pántzél Dániel* név találtott, mind pedig *közönséges Újságlevelünkben*, nem egyszer, szíves kérelemmel sürgettük. Néhány Vármegye és K. Sz. Városokbéli tiszt Urak' neveit telyességgel fel nem nyerhettük. Végezetre majd az esztendőnek vége felé, abból, a' mit kaphatunk, nyomtatattuk azt, a' mit mostanság éppen az esztendő' végén, Tisztelt Olvasóinknak nagyobb részint már megküldöttünk, részint pedig még a' jövő két postanapokon fogunk megküldeni.

Ennek mi, minthogy az esztendőnek elején ki nem adhattuk, Kalendariumi formáját egészen elvetettük, 's csak nyilaistromot csinálván belőlle, a' Kalendarium helyett egy hasznos és szép Statisti-

kai Munkának rövid summázatját tettük elejébe.

A' tárgyak, mellyek benne találtatnak ezek:

1. Magyar Országnak legújabb Statistikai Leirása Prof. Magda Pál úr után.
2. A' Fels. Ausztriai Uralkodó Ház Nemzetséglajtroma.
3. Magyar Országi Fő Fő Tisztségek és Hivatalok, az Egyházi és világi Rendből.
4. A' Királyi Udvari Magyar Cancellária.
5. A' Királyi Helytartó Magyar Tanács.
6. A' Királyi Udvari Magya Kamara.
7. A' Hétszemélyes Tábla.
8. Királyi Tábla.
9. Kerületbeli Táblák.
10. Vármegyék Tisztviselői.
11. Sz. K. Városok Tisztviselői.

Célzásunk ezen könyvel a' volna, hogy minden esztendőben megújítsuk; nem, hogy egészen ismét kinyomtasuk, hanem csak az előfordulandó változásokat megemlittsük, a' mostan benne meg nem találtatokkal tökéletesebbítsük, 's elejébe, Kalendarium helyett, mindenkor vagy valamelly kised munkát, vagy nagynak summázatját tegyük — hogy pedig Olvasóinknak egyegy ily könyvecskével minden esztendőben ingyen kedveskedhessünk, legjobb módnak azt találjuk reá, hogy őket magokat megkérjük, hogy mindenik adjon-el ezen Kalendariumból leg alább egygyét — mi a' könyvet egyenesen Olvasóink' kezébe küldjük, ők pedig az azért felvett pénzt az Újság' árával hozzánk utasíthatják. A' most kinyomtatott *Tiszti Kalendariumot* meg lehet ezen módon venni a' M. Kurirnak akár mellyik Olvasójánál, a' hova mi, mihelyest megszollittatunk, azonnal annyit küldeni fogunk, a' mennyi kívántatni fog — darabját két forintért.

*Száz forint Conventió's pénzért adtak Váltó czédulában: —
Dec. 28-dikén 249³/₄ — 29-dikén 250 — 30-dikén 249 — forintot.*

Redaktor: Pántzél Dániel; nyomtatja Haykul Antal.
(Vége az 1819-dik Esztendőnek.)

K. PAPP MIKLÓS
gyűjteményéből,
AITAI K. ALBERT
ajándéka 1892